

SETELI esittää liikenneministeriölle :

MONITOIMIMURTAJIEN VARUSTAMOTOIMINTA SYYTÄ YHTIÖTTÄÄ

Suomen Erityisteknisten Liitto Seteli ry esittää, että monitoimimurtajien ulkoista varustamotoimintaa varten olisi syytä perustaa valtion yhtiö.

Seteli katsoo, että viranomaisena toimivan merenkululaitoksen rooliin sopii huonosti, josko ollenkaan yksityislohkon kansainvälinen varustamotoiminta. Syntyneet ongelmat juontavat juurensa jo murtajien piirustuspöydältä lähtien.

Liiton tämänpäiväinen esitys liittyy liikenneministeriössä merenkululaitoksen liikelaitostamisesta tehtyyn selvitykseen ja siitä pyydettyyn lausuntoon.

Selvityksessä ei olettu kantaa, eikä muutenkaan selvitetty monitoimimurtajien ulkomaista liiketoimintaa. Selvitystä oli tekemässä muun muassa merenkululaitoksen pääjohtaja Kyösti Vesterinen. Selvitys tehtiin ennen julkisuuteen tullutta jupakkaa.

Viranomaisen omien toimien valvonta syytä poistaa

SETELI vaatii lisäksi, että merenkulun turvallisuustehtävien valvonta on syytä siirtää kokonaan pois merenkululaitokselta. Nykyinen tilanne, jossa maan suurimpiin varustamoihin lukeutuva viranomainen valvoo alus- ja meriturvallisuutta, eli käytännössä omia toimiaan, ei Setelin mielestä ole asiallista.

Seteli on jo vuosia sitten esittänyt, että meriturvallisuuden valvontatehtävät tulisi siirtää joko ministeriölle tai perustaa merenkulkuhallintokeskus telehallinto- ja ratahallintokeskusten tapaan.

Lopuksi Seteli katsoo, ettei merenkululaitoksen liikelaitostamiseen ole nyt muuten erityistä ajankohtaista tarvetta. Vuonna 1998 aloitetusta laitoksen ns. nettobudjetoinnista on liiton mielestä ensin saatava riittävä kokemusta ja vasta sitten jos aihetta ilmaantuu ryhdyttävä muihin toimiin.

Lite: Setelin lausunto 2.5.00

Lisälietoja: pj. Heikki Santala; 0400-801141

SETELI

Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry
Perämiehenkatu 7 A 1
00150 Helsinki

www.seteli.fi liitot@seteli.pp.fi

Puh. (09) 6844370
Fax 669868
p.f. 0400-801141

LIIKENNEMINISTERIÖ

PL 235
00131 Helsinki

Helsinki, 2.5.2000

Lausunto;
Merenkululaitoksen liikelaitostaminen;
LM 403/04/2000

Liikenneministeriön pyytämänä lausuntona Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry esittää seuraavaa.

SETELI ry toteaa *tilanneselvityksen* olevan ansiokas lisä jo aiemmin suoritettuihin selvityksiin. Kun sen pohjalta ei liene tarkoitus ryhtyä asiassa *enempään toimiin*, eikä hallitusohjelman kirjauksetkaan enempää edellytä, niin myöskään *liitto ei ota niihin tarkemmin kantaa*. Liitto kuitenkin toteaa, että olisi ollut hyödyllistä pohtia merenkululaitoksen kehittämistä myöskin *nykyisen organisaation* pohjalta.

Asiaa virkamiestyönä selvitelleen ryhmän *Yhtenäinen liikelaitosmalli* vastaa lähes sellaisenaan vuonna 1996 tehtyä esitystä. Se sai tuolloin täysin erimielisen ja ristiriitaisen vastaanoton, eikä se johtanut mihinkään.

Toinen vaihtoehto, eli *Tilaaaja-tuottajamalli* perustuu taas valtiovarainministeriön edustajien 1996 jättämän enävän mielipiteen ehdotuksiin. Tämäkään vaihtoehto ei johtanut enempään toimiin.

Perusteluina selvitykselle esitetään se, että merenkululaitoksen *ensimmäinen vuosi nettobudjetoituna* laitoksena 1998 ei sujunut ongelmitta. "Vuoden 1998 syksyllä näytti siltä, että väylämaksut ja luotsausmaksut alittuisivat merkittävästi budjetoituun verrattuna." Tämän johdosta käynnistettiin loppuvuodesta 1998 *Merenkululaitoksen kehittämishanke*. Tilanneselvitys liittyy tähän.

Nettobudjetoinnin ensimmäisen vuoden "ongelmat" eivät kuitenkaan johtuneet laitoksen organisaatiosta vaan budjetiarvioista. SETELI kiinnitti virheelliseen budjetiarvioon 1998 liikenneministeriön huomiota ministeriölle jo 24.9.1997 toimittamassaan kirjeessä ja monissa neuvotteluissa, sekä toimitti tiedon myöskin eduskunnalle.

Viranomaisen omien toimien valvonta syytä polstaa

Lyhyenä yhteenvetona SETELI ry toteaa, että "*Yhtenäinen liikelaitosmalli*" sisältää merenkululaitoksen kaikkien toimintojen siirtämisen viranomaistoimintoineen yhden ja saman liikelaitoksen alle. Tähän liitto ei missään tapauksessa yhdy. Merenkulun turvallisuus-valvontatehtävät tulisi muutenkin kiireellisesti eriyttää pois nykyisestäkin merenkululaitoksesta. Nykyinen tilanne, jossa maan suurimpiin varustamoihin lukeutuva viranomaislaitos valvoo alus- ja meriturvallisuutta, eli käytännössä itseään, ei ole asiallinen.

Jäänmurtaajien varustamotoiminta on syytä yhtiöittää

"Tuottaja-tilaajamallissa" ei tilanneselvityksessä ole kiinnitetty huomiota monitoimimurtaajien ulkopuolisesta käytöstä syntyneisiin todellisiin ongelmiin. Ongelmat juontavat juurensa jo murtaajien suunnittelupöydältä; viranomaislaitoksen rooliin sopii huonosti, jos ollenkaan yksityislohkon kansainvälinen varustamotoiminta.

Suomen Erityisteknisten Liitto SETELI ry esittääkin, että liikenneministeriö käynnistää kiireellisesti hankkeen monitoimimurtaajien ulkoisen kaupallisen toiminnan yhtiöittämiseksi.

Lopuksi

SETELI ry katsoo, ettei merenkululaitoksen liikelaitostamishankkeille ole erityistä ajankohtaista tarvetta. Vuonna 1998 aloitetusta laitoksen nettobudjetoinnista on tarpeellista saada riittävän pitkältä aikaväliltä kokemusta. Aloitusvuoden "ongelmat" eivät liiton mielestä ole riittävä peruste nettobudjetoinnista samantien luopumiseen.

Kunnioittaen

SUOMEN ERITYISTEKNISTEN LIITTO SETELI ry

Heikki Santala
puheenjohtaja